

Fővárosi Ítéltábla

2.Kf.27.039/2004/6.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN

A Fővárosi Ítéltábla az Auchan Magyarország Kft. (Budapest) I.r. és a Magyar Cetelem Bank Rt. (Budapest) II.r. felpereseknek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2003. évi december hó 5. napján kelt 13.K.31.927/2003/6. számú ítélete ellen az I.r. felperes által 8. sorszám alatt, a II.r. felperes által 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2004. évi november hó 24. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket egyetemlegesen arra, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 20.000 (azaz húszezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékhivatal külön felhívására - 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította. Az I.r. felperes széleskörű nagy- és kiskereskedelmi tevékenységi körrel bejegyzett, az ország több városában nagyáruházakat működtető cég. A II.r. felperest tulajdonosai lakossági, fogyasztási hitelezési tevékenység végzésére hozták létre. Az I.r. felperes kéthetente adja ki az általa árusított termékekre vonatkozó, aktuális akciókat bemutató reklámújságját. A felperesek 2000. július 4-én együttműködési megállapodást kötöttek egymással azzal a céllal, hogy az I.r. felperes a legkedvezőbb áruvásárlási kölcsön feltételekkel kínálhassa termékeit. Megállapodásuk értelmében (amelyet többször módosítottak) a hitel igénybevételével történő eladásokra irányuló reklámban az I.r. felperes köteles megemlíteni a II.r. felperes által nyújtott hiteleket.

Az I.r. felperesnek a 2002. augusztus 30-tól szeptember 12-ig terjedő időszakra vonatkozó akciós ajánlatait tartalmazó „Auchan a sikermarket” címmel terjesztett reklámújság 18-ik oldalán a felvehető áruvásárlási hitelek feltételeiről azzal a reklámszöveggel tájékoztatta a vásárlókat, hogy „most egy hónap ingyenes, tehát egy részlettel kevesebb!”. A futamidő megjelölésénél az egyes hónapokban mutatott terminusok áthúzásra kerültek és egy hónappal kevesebb futamidő lett mindenütt feltüntetve. A 2003. február 7-től 20-ig tartó időszakra vonatkozó reklámújságban, annak 15. oldalán közölt akció is arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy „Egyel kevesebb törlesztőrészlet”, és szintén áthúzottak voltak a futamidők, mellettük egy hónappal kevesebb terminus megjelölésével.

A 2002. szeptember 27-e és október 10-e közötti időszakra vonatkozó reklámújságban II.r. felperes neve mellett (egyebek között) azon közlés is szerepelt, hogy „most még a hitel is kedvezményes”.

A 2002. november 29. december 12. közötti időszakra kiadott reklámújságban II.r. felperes hitelkonstrukciója „szerencsekarácsony” felhívással lett közzétéve,

a további tájékoztatás szerint ha a fogyasztó az akció ideje alatt hitelre vásárol, ajándéksomagot és ajándék hitelbónt is kap.

Az alperes 2002. november 6-án a felperesek ellen versenyfelügyeleti eljárást indított annak vizsgálatára, hogy az I.r. felperesnek a 2002. augusztus 30-tól szeptember 12-ig terjedő időszakra vonatkozó akciós ajánlatait tartalmazó reklámújságjának a II.r. felperes kedvező áruvásárlási kölcsöneinek feltételét ismertető reklámja sérti-e a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 8.§-ának a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására vonatkozó tilalmát. 2003. február 11-én az alperes versenyfelügyelete eljárását kiterjesztette felpereseknek a 2002. szeptember 12-ét követő időszakban folytatott ügyféltájékoztató tevékenységére is.

A vizsgálat eredményeként az alperes a 2003. április 3-án kelt Vj-149/2002/27. számú határozatában megállapította, hogy az I.r. és II.r. felperes az I.r. felperes áruházaiiban a II.r. felperessel megköthető áruvásárlási kölcsönökkel kapcsolatban az I.r. felperes reklámújságjaiban a fogyasztók megtévesztésére alkalmas tájékoztatást adott. Emiatt kötelezte az I.r. felperest 1.000.000 Ft, a II.r. felperest 2.000.000 Ft megfizetésére.

A határozat indokolása szerint a 2002. augusztus 30. és szeptember 12. közötti időszakban tartott akció vonatkozásában az alperes azt állapította meg, hogy a reklámújságban megjelent, az „ingyenességet” kiemelten hangsúlyozó reklám nem adott pontos tájékoztatást a fogyasztók számára a futamidőről és a törlesztőrészletek számáról, így nem volt egyértelmű, hogy az ígért kedvezmény mihez viszonyítottan fogalmazódott meg, egyáltalán miben mutatkozott meg a kedvezmény. A reklám olyan fogyasztói értelmezést tett lehetővé, hogy a futamidő 18 helyett 17 hónap, 19 helyett 18 hónap, 20 helyett 19 hónap, s a

törlesztőrészletek száma az így meghatározott futamidőnek megfelelően került meghatározásra. Ugyanezt a kifogásolta az alperes a 2003. február 7-től február 20-ig tartott akciónál is, ahol az „eggyel kevesebb törlesztőrészlet” reklám szintén nem volt egyértelmű abban, hogy egyáltalán miben állt az ígért kedvezmény.

Az alperes megállapította, alkalmas volt a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására a 2002. szeptember 27. és október 10. közötti időszakra vonatkozó reklámújságban szereplő azon közlés, hogy „most még a hitel is kedvezményes”. A 20 hónapos futamidejű kölcsönnél a teljes hiteldíj mutató (a továbbiakban: thm) 30,24% volt, miközben szeptember 27-e előtt (szeptember 13. és szeptember 26-a között) valamennyi hitelkérelem esetén a thm 29,97%-os volt, vagyis kedvezőbb, mint a kedvezményesnek minősített 20 hónapos futamidejű kölcsön. A reklám alkalmas volt olyan döntés kiváltására, amelynek eredményeként a termék megvásárlásához a fogyasztó a kedvezményesnek feltüntetett, az adott akciós időszakot megelőzőnél ténylegesen kedvezőtlenebb feltételekkel kötötte meg az áruvásárlási kölcsönszerződést.

Ugyanezen okok miatt állapított meg jogsértést az alperes a 2002. november 29. és december 12. közötti akció esetén. Álláspontja szerint ugyanis a reklám összhatása, s különösen a hangsúlyozott „szerencse karácsony” kifejezés a fogyasztó felé azt az üzenetet közvetítette, hogy a kölcsön Feltételei kedvezőbbek, mint annak előtte - miközben 2002. november 15. és november 28. között a fogyasztó kamat- és kezelési költség nélkül köthette meg az áruvásárlási kölcsönszerződést.

Az alperes a Tpvt. 78.§-a alapján szabott ki bírságot a felperesekkel szemben. A bírság összegének megállapítása során figyelemmel volt az eljárás alá vontak piaci helyzetére, a jogsértő reklámok kapcsán alkalmazott reklámeszközre, az

elért fogyasztók nagy számára, a vizsgálat tárgyává tett reklámtevékenység költségeire. Figyelemmel volt továbbá felpereseknek az adott tevékenységhez fűződő közvetlen és közvetett érdekelttségére is. Figyelmen kívül hagyta a II.r. felperes vizsgálati kifogását. Két irat tekintetében nem élhetett iratbetekintési jogával a II.r. felperes, mivel az iratok az I.r. felperes üzleti titoknak minősülő adatait tartalmazták, azonban az I.r. felperes hozzájárulásával az alperes végül is tájékoztatta a II.r. felperest az iratok tartalmáról.

A felperesek keresetükben a határozat hatályon kívül helyezésével az eljárás megszüntetését kérték. Álláspontjuk szerint magatartásukkal nem sértették meg a Tptv. 8.§-ának /2/ bekezdés a), c) és d) pontjaiban foglaltakat. Az I.r. felperes hivatkozott arra; hogy a vitatott reklámok kapcsán versenyjogi felelőssége nem áll fenn, minden esetben a II.r. felperes szövegezi meg az áruvásárlási hitelkonstrukcióra vonatkozó reklámot, ezért a II.r. felperes felel a reklám tartalmáért, és annak jogszerűségéért. A fogyasztók megtévesztő tájékoztatásának hiányát támasztja alá, hogy az elmúlt két év alatt 47 ezer ügyfele vásárolt áruvásárlási hitelre, és egyetlen egy esetben sem fordultak a fogyasztóvédelemhez, illetve alpereshez azzal, hogy bárki is megtévesztette volna őket. Véleménye szerint a kiszabott bírság összegének meghatározásakor az alperes nem vette figyelembe, hogy az esetlegesen megvalósított jogsértés felróható-e az I.r. felperesnek, és milyen mértékben. Az I.r. felperes álláspontja szerint eljárási jogszabálysértést követett el az alperes azzal, hogy az eljárását kiterjesztette, ugyanis erre jogszabályi lehetősége nem volt.

A II.r. felperes hangsúlyozta, hogy az értékesítési akciók minden esetben meghatározott időszakhoz kötődtek, a tájékoztatásban megjelölt időpontban lezárultak, így a következő időszak kedvezménye a folyamatosan hatályban lévő hirdetményben foglalt általános kölcsönök feltételeihez képest lehet kedvezményes. Ellentétes lenne az üzleti életben általánosan elfogadott

gyakorlattal, ha a kedvezményes kifejezés csak abban az esetben lehetne alkalmazható, ha valamely korábbi kedvezményes hitelterméktől kedvezőbb feltételeket kínálna. Sérrelmezte, hogy az alperes korlátozta iratbetekintése jogát.

Az alperes ellenkérelmében a határozatában foglaltak fenntartásával a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339.§-ának /1/ bekezdése alapján a felperesek keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság a közigazgatási iratanyag, a felek írásbeli és szóbeli előadásai alapján azt állapította meg, hogy a 2002. augusztus 30. és szeptember 12. közötti időszakra vonatkozóan a reklámújságban megjelent, az ingyenességet kiemelten hangsúlyozó reklám nem adott pontos tájékoztatást a fogyasztók számára a futamidőről és a törlesztőrészletek számáról. A reklámból nem volt egyértelműen megállapítható a kedvezmény mibenléte. A reklám úgy volt értelmezhető, hogy 1 törlesztőrészletet nem a fogyasztónak kell megfizetnie. Valójában azonban a reklámújságban közölt három futamidőre nyújtott hitelek feltételei a folyamatosan hatályos hitelkonstrukciónál voltak egy törlesztőrészlettel kedvezőbbek, amely nem azonos az adott akció keretében hirdetett vásárlásra vonatkozó törlesztőrészletek számának csökkenésével. Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas volt a 2002. szeptember 27. és október 10. közötti időszakra vonatkozó reklámújságban szereplő azon közlés is, amely szerint „most még a hitel is kedvezményes”. A hitel kedvezményes voltának ugyanis ellentmond az a körülmény, hogy a 20 hónapos futamidejű kölcsön vonatkozásában a thm 30,24%-os volt, de azt megelőzően szeptember 27. előtt (szeptember 13. és szeptember 6. között) valamennyi hitelkérelem esetén a thm 29,9% volt, amely kedvezőbb a kedvezményesnek minősített 20 hónapos futamidejű kölcsönnél. Az elsőfokú bíróság továbbá alkalmasnak találta a

fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására a 2002. november 29. és december 12. közötti akcióval kapcsolatosan közölt reklám összehatását is. A „szerencse karácsony” kifejezés az elsőfokú bíróság álláspontja szerint is utalt arra, hogy a kölcsön feltételei a korábbihoz képest kedvezőbbek, holott 2002. november 15. és november 28. között kamat és kezelési költség nélkül köthetett a fogyasztó áruvásárlási kölcsönszerződést. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a reklámújságokat megjelentető I.r. felperes tevékenysége a II.r. felperes tevékenységével szorosan összefonódott, együttműködésük eredménye az áruvásárlási kölcsönök és az ezekre vonatkozó reklámtevékenység megvalósítása. Erre figyelemmel az együttműködésükkel összefüggésben végzett reklámtevékenység jogszerűségéért mindkét felperes versenyjogi felelősséggel tartozik, jól lehet nem egyenlő mértékben. Minderre figyelemmel az állapítható meg, hogy az alperes a bíróság mértékénél figyelembe vehető körülményeket a felperesek tekintetében helytállóan értékelte, ezért a bíróságra vonatkozó döntés megváltoztatása nem indokolt.

A felperesek fellebbezésükben az ítélet megváltoztatását, és kereseti kérelmük teljesítését kérték. Fenntartották, és lényegében megismételték a keresetükben foglaltakat az eljárás során általuk írásban és szóban előadottakkal együtt. Az I.r. felperes hangsúlyozta, hogy az alperes téves jogszabály alkalmazás folytán állapította meg versenyjogi felelősségét. A gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) alapján ugyanis nem minősül reklámozónak, a Grt. szabályainak alkalmazásával kizárólag a reklámozó felelősségét állapíthatta volna meg az alperes és az elsőfokú bíróság is. A II.r. felperes változatlanul hangsúlyozta, hogy a kölcsön pontos feltételei az értékesítési pontokon kifüggesztett hirdetményekből a vásárlók számára mindig megismerhetőek voltak.

A fellebbezési tárgyaláson a felperesek előadták, hogy a II.r. felperes fizet a megjelent reklámokért az I.r. felperesnek, míg az I.r. felperes a fogyasztók által felvett kölcsönök törlesztőrészleteinek meghatározott százalékát fizeti meg a II.r. felperesnek. A II.r. felperest érintő hirdetményeokről, az akciók alá vont árukról a felek - általában - előzetesen egyeztettek egymással.

Az alperes ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte.

A felperesek fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peradatokból okszerű következtetésre jutott, jogi okfejtéseivel a másodfokú bíróság mindenben egyetért. Az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§-ában foglaltaknak megfelelően valamennyi körülményt mérlegelve hozta meg döntését, amelyet megfelelő módon indokolt is. A felperes fellebbezésében olyan konkrét, a mérlegelés okszerűségét cáfoló vagy jogszerűségét vitató indokot felhozni nem tudott, amely az ítélet megváltoztatását megalapozná, olyan új tény, vagy körülményt nem jelölt meg, amely fellebbezése kedvező elbírálását eredményezhetné.

Mindezek folytán a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 254.§-ának /3/ bekezdése értelmében lényegében helyes indokai alapján hagyta helyben az elsőfokú bíróság fellebbezéssel érintett ítéletét.

A fellebbezésben foglaltak miatt emeli ki a másodfokú bíróság, hogy az alperes eljárására a Tpv. az irányadó jogszabály, az alperes nem a Grt. szabályai alapján hozta meg határozatát, annak „Jogi háttér” elnevezésű V. pontjában, az alkalmazott jogszabályok között a Grt. nem szerepel. Az elsőfokú bíróságnak is abban a kérdésben kellett állást foglalnia a felülvizsgálat során, hogy a

határozatban feltárt tényállásra alkalmazott jogszabályok alapján jogszerű-e a határozat.

A Tpv. 8.§-ának /1/ bekezdése szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. A Tpv. 8.§-ának /2/ bekezdése a teljesség igénye nélkül példálózva sorolja fel azokat a tipikus magatartási formákat, amelyeket a fogyasztók megtévesztésének minősít. A Tpv. 9.§-ának értelmében a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e. Tekintettel arra, hogy a vásárlók nagy része nem bankszakember, illetve az áruházakba telepített bankfiókok nyújtotta azonnali hitelfelvételi lehetőségek okán is egyre elterjedtebb a kölcsönfelvétel útján való vásárlás, lényeges kérdés, hogy a vásárlás időpontjában nyújtott hitelkonstrukcióról a fogyasztó valós tájékoztatást kapjon. A versenyhelyzetben levő vállalkozással szemben fokozottan elvárható követelmény, hogy a vevőcsalगतó információk valósak és tényszerűek legyenek.

Helytállóan állapította meg az alperes, és az elsőfokú bíróság, hogy az „eggyel kevesebb törlesztőrészlet”, illetve a „most egy hónap ingyenes” tájékoztatás megtévesztő volt. Nem tartalmazta azt az információt, hogy a hitel felvevője a kölcsönhöz megállapított kevesebb kamat okán tudta hamarabb kielégíteni a hitelösszeget, mint azon hitelkonstrukciós időszakban, amikor magasabb volt a kölcsön kamata. A „Most még a hitel is kedvezményes!” felhívásból hiányzott az a közlés, hogy mely időszak, milyen konstrukciójánál kedvezményesebb az ajánlott pénzkölcsönzés. A „Szerencsekarácsony” esetében pedig nem állapítható meg a felhívásból, hogy a vásárlás, vagy a hitelfelvétel okán szerencsés a fogyasztó, ki nyújtja az ajándékot, és a közölt hitelkonstrukció a II.r. felperes általános, vagy kedvezményezett konstrukciója.

A bíróság összecszerűsége körében az alperes részletezte határozatában az általa értékelt körülményeket, szempontokat. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a mérlegelés kapcsán a felperesek jogsértést nem bizonyítottak, nem igazoltak. Az együttműködésük során tapasztalható hiányosságokat a felpereseknek maguk kell megoldaniuk.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§-ának /1/ bekezdése alapján egyetemlegesen kötelezte a pervesztes felpereseket az alperes másodfokú perköltsége megfizetésére, továbbá a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának /2/ bekezdésében foglaltak alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére.

Budapest, 2004. évi november hó 24. napján